

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra AF KRØNIKE-RIIM

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 236.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig05val-shoot-idm140040106818224/facsimile.pdf> (tilgået 11. maj 2021)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Af Krønike-Rim

Paa samme Tid som Kors-Riget i Jerusalem gik under, opstod der et hedensk Folk i det nordlige Asien, som kaldes Mogolerne, under deres Høvding (eller Dsingis-Khan) Temudschin (omt. 1200), som truede med at indtage hele Verden, undertvang Tyrkerne, indtog Rusland, og trængte frem lige til Grændserne af Tydskland, men deres Over-Magt varede ikke længe, og saa kom en ny Tyrke-Stamme for Orde, som efter sin første navnkundige Høvding (Othman omt. 1300) kaldte sit Herredom den Ottomanniske Port. Disse ottomanniske Tyrker indtog (under deres Sultan Mahomed den Anden) Konstantinopel (Aar 1453) og bemestred sig hele det Græske Keiserdom, som de omlrent har endnu; men det øvrige Europa, som de ogsaa truede med at indtage, fik de dog ikke, for de fandt stridbare Naboer (ved Donau og Dnister) i Russer, Polakker, Ungarer, og fik en mægtig Modstander i det Østerrigske Huus, som nu med mange andre Lande ogsaa fik Ungern under sig.

Østerrig i sig selv er kun et lille Hertugdøm (ikke engang saa stort som Nørre-Jylland) paa begge Sider af Donau i Syd-Tydskland, men Hertugerne der, havde (i det 15de og 16de Aarhundrede) Lykken saa besynderlig med sig, at det lod, som de skulde deelt Europa med Tyrkerne, og været Keisere i hele det vestlige Romerske Rige, ligesom de Tyrkiske Sultaner i det Østlige. De kom da ogsaa til at føre den Keiser-Titel, som Carl den Store havde antaget, thi den havde Kongerne i Tydskland tilegnet sig, og efterat der havde været Tydske Keisere af adskillige Huse, især Sachsiske, (Henrik Fuglefænger og Otto den Store) Frankiske (Henrik den Fjerde) og Schwabiske (Frederik Rødskiæg, og Frederik den Anden) kom Kronen til det Østerrigske Huus, og af det var Frederik den Tredie, som regierede i Tydskland, da Tyrkerne indtog Konstantinopel. Hans Søn, Keiser Maximilian den Første, blev Herre over alle Nederlandene (Landene ved Nordsøen, Rhin, Maas og Schelde) og Maximilians Sønneson, Carl den Femte, blev tillige Herre over hele det Spanske Rige, som da var det mægtigste i hele Christenheden.

Med Spanien var det nemlig gaaet saaledes til, at Vest-Gotterne, som, da Araberne indtog Landet, var flygtet op imellem Asturiens Bjerge, oprøstede snart to Smaa-Riger (Navarra og Leon) som Araberne ikke kunde undervinge, og disse Riger udvidede sig efterhaanden til to store (Arragonien og Castilien) som næsten indbefattede hele Spanien, og blev, kort efter